

**SMJERNICE
ZA IZGRADNJU I UPRAVLJANJE KNJŽNIČNIM FONDOM
GRADSKE KNJIŽNICE „IVAN GORAN KOVAČIĆ“**

Karlovac, 2026.

Sadržaj

1.	UVOD	2
2.	IZGRADNJA FONDA.....	2
2. 1.	Knjižnična građa.....	2
2. 2.	Smjernice nabavne politike	3
3.	NABAVNA POLITIKA GRADSKJE KNJIŽNICE „IVAN GORAN KOVAČIĆ“ KARLOVAC.....	3
3. 1.	Načini nabave knjižnične građe	4
3. 2.	Knjižnična građa koja se nabavlja	4
3. 3.	Kriteriji za nabavu knjižnične građe.....	4
3. 4.	Sadržaj građe	5
3. 5.	Izvori informacija o građi	5
3. 6.	Jezici.....	5
4.	KNJIŽNIČNE LOKACIJE I ZBIRKE	6
4. 1.	Zavičajna zbirka	6
4. 2.	Zbirka Digitalne knjižnice.....	7
4. 3.	Zbirka slovenske knjige	7
4. 4.	BDI zbirka	7
4. 5.	Zbirka audiovizualne, multimedijske i elektroničke građe	8
4. 6.	Zbirka zvučne knjige	8
4. 7.	Zelena zbirka.....	8
4. 8.	Zbirka serijskih publikacija.....	8
4. 9.	Legati	8
4. 10.	Zbirka Domovinskog rata	9
4. 11.	Zbirka Rara.....	9
5.	VREDNOVANJE KNJIŽNIČNOG FONDA.....	10
6.	IZLUČIVANJE I OTPIS KNJIŽNIČNE GRAĐE	10
7.	IZVORI ZA IZRADU SMJERNICA	10

1. UVOD

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac županijska je matična knjižnica čiji je osnovni zadatak unaprjeđenje i razvijanje knjižnične djelatnosti i knjižnica na svom području. Županijska narodna knjižnica nadzire i prati stručni rad narodnih i školskih knjižnica u županiji, savjetuje knjižničare, potiče ih na međusobnu suradnju, sustavno izgrađivanje zbirke, kao i na stručno usavršavanje knjižničkog osoblja.

Kako bi se osigurala sustavnost i dosljednost izgradnje knjižničkog fonda, potrebna je jasno definirana nabavna politika i smjernice za nabavu koje iz nje proizlaze. Smjernice za izgradnju i upravljanje knjižničnim fondom Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ temelje se na zakonskim i podzakonskim aktima, stručnim dokumentima, internim aktima i misiji knjižnice.

Misija Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ osigurati je svim građanima jednaku dostupnost svim vrstama informacija, širokom spektru znanja te svjetskoj i nacionalnoj kulturnoj baštini, kao osnovama za cjeloživotno učenje, neovisno o mediju i raznovrsnim oblicima kvalitetne razonode.

2. IZGRADNJA FONDA

2. 1. Knjižnična građa

Knjižničnu građu narodne knjižnice, u skladu s člankom 3 Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, 98/19, 114/22, 36/24) čini svaki jezični, slikovni i zvučni dokument u analognom ili digitalnom obliku informacijskog, umjetničkog, obrazovnog, znanstvenog ili stručnog sadržaja, proizveden u više primjeraka i namijenjen javnosti, kao i rukopisi, odnosno sva druga građa koju knjižnica posjeduje u svom fondu i stavlja na raspolaganje korisnicima.

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ u Karlovcu, kao Županijska matična knjižnica, svrstava se u narodne knjižnice IV. tipa, odnosno, pokriva područje od 35 001 do 60 000 stanovnika (Standard za narodne knjižnice u RH, NN 103/2021). Prema Standardu za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj minimalan preporučeni broj knjiga za županijsku narodnu knjižnicu je 2 sveska knjiga po stanovniku u omjerima: 55 % beletristike, 45 % stručne, znanstvene i popularno-znanstvene literature, od koje najmanje 1 % čini referentna grada. U odnosu na dobnu strukturu korisnika ukupan fond narodne knjižnice treba sadržavati najmanje 25 % knjižne grade za djecu i mlade. Prema Standardu, Županijska narodna knjižnica IV. tipa treba imati minimalno 45 naslova serijskih publikacija te 2 naslova na stranom jeziku. Knjižnica u svom fondu treba imati didaktičke igranke i društvene igre te zvučnu, vizualnu i elektroničku građu prilagođenu potrebama svih vrsta korisnika.

Kako bi se zadovoljile potrebe županijske knjižnične mreže, županijska matična knjižnica treba imati fond od najmanje 1 knjige u analognom obliku po stanovniku županije. Za korisnike s

tjelesnim ili osjetilnim invaliditetom i za osobe s poteškoćama u učenju i čitanju knjižnica osigurava posebnu građu, sukladno potrebama i mogućnostima.

2. 2. Smjernice nabavne politike

Prema Standardu za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (NN 103/21) narodna knjižnica treba imati pisane smjernice za izgradnju i upravljanje fondom, koje definiraju svrhu, kriterije, opseg i sadržaj knjižničkog fonda. Izgradnja knjižničkog fonda temelji se na stručnim načelima, načelu intelektualne slobode i prava jednakog pristupa informacijama za sve, sukladno javno objavljenim smjernicama za izgradnju i upravljanje fondom.

Prema tom Standardu narodna knjižnica donosi pisani godišnji plan nabave na temelju smjernica za izgradnju i upravljanje fondom. Takav plan treba sadržavati vrstu, količinu i planirani financijski trošak za knjižničnu građu koja će se nabavljati.

Smjernice za nabavu namijenjene su:

- knjižničarima za planiranje izgradnje ukupnog fonda i posebnih zbirki unutar njega
- zajednici koja financira kupnju knjižnične građe
- korisnicima i javnosti radi informiranja o načelima i kriterijima na kojima se temelji izgradnja fonda.

U skladu sa zadaćama koje proizlaze iz njezine misije, ali i raspoloživim financijskim mogućnostima, knjižnica teži poštivanju smjernica za nabavu. Namjera je knjižnice izgraditi fond koji će zadovoljiti potrebe svih njezinih korisnika za formalnim i neformalnim obrazovanjem, cjeloživotnim učenjem te čitanjem, radi osobnog razvoja ili razonode. Pri tome se, sukladno stručnim procjenama i korisničkim zahtjevima, nastoji osigurati zastupljenost građe na različitim medijima i u različitim formatima, u dovoljnom broju primjeraka, kao i pristup informacijskim izvorima dostupnima na daljinu.

3. NABAVNA POLITIKA GRADSKE KNJIŽNICE „IVAN GORAN KOVAČIĆ“ KARLOVAC

Nabavna politika Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac temelji se na odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Standardu za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, preporukama UNESCO-ova Manifesta za narodne knjižnice, Standardu za digitalne knjižnice, Pravilniku o reviziji i otpisu knjižnične građe, Pravilniku o obveznom primjerku, Kopenhaskoj deklaraciji o važnosti narodnih knjižnica u informacijskom društvu, IFLA-inoj (Međunarodno udruženje knjižničarskih društava i ustanova) izjavi Knjižnica i intelektualna sloboda, IFLA-inim smjernicama, Planu razvoja Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac 2026. – 2030. te drugim stručnim dokumentima.

Izgradnja knjižničkog fonda dinamičan je proces koji se sastoji od stalnog priljeva nove građe u analognom ili digitalnom obliku, ali i stalnog izlučivanja i otpisa zastarjele, uništene i dotrajale

građe. Fond je promjenjiv s obzirom na veličinu i vrstu građe, a pojavom novih medija knjižnični fond obogaćuje se i novim vrstama građe.

Nabavna politika nastoji slijediti zadane standarde i nabavljati građu u propisanim omjerima. Naravno, s obzirom na financijske mogućnosti Knjižnice i ponudu na tržištu, moguća su odstupanja. U skladu sa svojom nabavnom politikom, Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ u Karlovcu nabavlja građu iz svih područja, bez obzira na vjersku, političku ili drugu tematiku.

3. 1. Načini nabave knjižnične građe

Načini nabave građe su:

- kupnja
- otkup Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske
- dar
- obvezni primjerak
- vlastita izdanja.

3. 2. Knjižnična građa koja se nabavlja

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ nabavlja sljedeće vrste građe:

- knjige
- periodiku
- audiovizualnu građu
- elektroničku građu (u fizičkom obliku i mrežno dostupnu)
- e-knjige
- zvučne knjige
- notnu građu
- grafičku građu (razglednice, karte)
- rukopise
- didaktičke i društvene igre.

3. 3. Kriteriji za nabavu knjižnične građe

Osnovni kriteriji za nabavu knjižnične građe su:

- kriterij vrijednosti (kvalitativna obilježja samih djela)
- kriterij potražnje (prema potrebama korisnika).

Specifični kriteriji pri odabiru građe su:

- ugled autora i nakladnika
- zavičajnost
- prikladnost predmeta, stila i jezika
- novost i relevantnost
- tema dubina razrade

- teme reference u literaturi
- način obrade teme (objektivnost autora)
- opremljenost djela bibliografskim podacima
- kvaliteta prijevoda
- cijena pojedinog primjerka i raspoložive financijske mogućnosti
- fizičke karakteristike (uvez, kvaliteta materijala i sl.)
- tehnički aspekti (prikladnost formata i mogućnost korištenja u knjižnici)
- predviđanje potreba potencijalnih korisnika
- dostupnost, broj primjeraka.

3. 4. Sadržaj građe

Prema sadržaju, nabavljaju se:

- književnost za djecu i odrasle
- slikovnice
- stručna literatura za djecu i odrasle
- referentna djela
- zavičajne monografije
- periodika (novine i časopisi)
- građa za razonodu i zabavu (audio i AV)
- digitalizirani sadržaji zavičajne i baštinske tematike iz različitih područja.

3. 5. Izvori informacija o građi

O građi za nabavu informacije se pronalaze:

- u nakladničkim katalozima (mrežno dostupni i tiskani)
- od trgovačkih putnika
- na sajmovima knjiga
- u bibliografijama
- u recenzijama
- iz korisničkih zahtjeva.

3. 6. Jezici

Knjižnica nabavlja građu prvenstveno na hrvatskom jeziku, a zatim na stranim jezicima za koji postoji ili se predviđa interes korisnika. S obzirom na to da je Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ dom Središnje knjižnice Slovenaca u Republici Hrvatskoj, velik broj građe nabavlja se na slovenskom jeziku. Građa na ostalim jezicima nabavlja se u skladu s potrebama korisnika, političkoj situaciji (migranti) i ponudi na tržištu.

4. KNJIŽNIČNE LOKACIJE I ZBIRKE

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ usmjerena je na osiguranje ravnopravnog pristupa znanju, informacijama i kulturnim sadržajima najširem krugu građana. Iz tog razloga, knjižnica svoju djelatnost provodi na više lokacija:

- Središnjoj knjižnici
- Knjižnici za mlade
- Knjižničnoj stanici Švarča
- Službi pokretne knjižnice (bibliobusu i bibliokombiju)
- Zelenoj knjižnici, izdvojenom odjelu smještenom u Javnoj ustanovi Aquatika – slatkovodnom akvariju Karlovac
- Mihalićevoj kući književnosti (izdvojenom odjelu knjižnice, namijenjenom čuvanju, zaštiti i prezentaciji ostavštine obitelji Mihalić)
- Američkom kutku (Affiliate American Space), smještenom na Studijskom odjelu knjižnice.

Služba nabave, obrade i zaštite knjižnične građe obavlja centralnu nabavu za sve ustrojbene jedinice Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“.

Knjižnični fond Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ sadrži analognu i digitalnu građu i organiziran je u zbirke. Zbirkama se nastoji odgovoriti na obrazovne i kulturne potrebe lokalne zajednice te promicati čitanje. Uz redovnu nabavu za zbirke općeg i studijskog fonda te zbirke dječje knjige, prema uočenim potrebama i raspoloživim mogućnostima (fondu, prostoru i financijskim sredstvima), knjižnica može formirati i druge, posebne zbirke.

Iz fonda Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ kao posebne zbirke izdvojene su sljedeće.

4. 1. Zavičajna zbirka

Zavičajna zbirka Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ sustavno je prikupljena, obrađena i kao zasebna vrijednost organizirana kolekcija unutar knjižnice koja predstavlja građu o povijesnom razvoju materijalne i duhovne kulture Karlovca i šire regije.

Ova zbirka prikuplja:

- publikacije objavljene na području grada Karlovca i Karlovačke županije
- publikacije autora koji su rođeni ili su duže vrijeme djelovali na području grada Karlovca i Karlovačke županije, bez obzira na mjesto objavljivanja
- sve što je objavljeno o gradu Karlovcu i ostalim mjestima Karlovačke županije, o stanovništvu ili o pojedincima, bez obzira na mjesto objavljivanja
- službene publikacije lokalne samouprave.

Zavičajna zbirka objedinjuje sve vrste knjižnične građe u svim formatima i svim medijima. Za tekuću nabavu građe veliku vrijednost ima i obvezni primjerak koji Knjižnica prikuplja kao

Županijska matična narodna knjižnica za Karlovačku županiju temeljem Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (čl. 38 NN 17/19, 36/24).

Dar kao oblik popunjavanja zavičajnog fonda također je od velikog značenja, osobito legati — ostavština privatnih knjižnica znamenitih ljudi zavičaja.

4. 2. Zbirka Digitalne knjižnice

Prema Standardu za digitalne knjižnice (NN 103/21) nabava građe u digitalnom obliku provodi se u skladu sa zadaćama određene vrste knjižnice i obvezama definiranim odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, pravilnika kojim se uređuje obvezni primjerak te smjernicama za izgradnju digitalnih zbirki. Prilikom nabave građe u digitalnom obliku nužno je voditi računa o mogućnosti prihvata formata građe koja se prikuplja i pohranjuje u sustav digitalne knjižnice te o mogućnostima njezina dugoročnog korištenja i očuvanja.

Zbirke digitalizirane građe izgrađuju se prijenosom građe iz vlastitog knjižničnog fonda u digitalni oblik, a digitalne preslike mogu se nabavljati i kupnjom, zamjenom te darovanjem. Građa za digitalizaciju odabire se u skladu s općim kriterijima za digitalizaciju građe koji se odnose na zaštitu i dostupnost knjižnične građe te posebnim kriterijima za odabir građe svake knjižnice, definiranim u smjernicama za izgradnju knjižničnih zbirki.

Knjižnica nudi usluge posudbe i čitanja knjiga i u e-obliku, na pametnim telefonima, tabletima i kućnim računalima. E-knjiga nabavlja se s obzirom na dostupnost naslova na tržištu i potrebama korisnika.

Digitalne zbirke Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ dio su portala eKultura.

4. 3. Zbirka slovenske knjige

Središnja knjižnica Slovenaca u Republici Hrvatskoj korisnicima osigurava knjižničnu građu na slovenskom jeziku, namijenjenu pripadnicima slovenske nacionalne manjine u Hrvatskoj, ali i svim drugim korisnicima, s ciljem održavanja i daljnjeg razvoja slovenskog jezika i kulture. Pri nabavi knjižnične građe prati se aktualna izdavačka djelatnost u Republici Sloveniji. Nabavlja se građa vezana uz povijest, povijest umjetnosti i kulturnu baštinu Slovenije, kao i literatura vezana za turizam Slovenije (putopisi, turistički vodiči o kulturnim i prirodnim znamenitostima). Također, fond se popunjava i odabranim naslovima iz slovenske beletristike, kako za odrasle, tako i za djecu. Posebna pozornost posvećuje se nabavi literature vezane uz učenje slovenskog jezika: gramatike, pravopisi, rječnici, priručnici za učenje jezika.

4. 4. BDI zbirka

BDI zbirka (Bibliotekarstvo-Dokumentacija-Informacija) zbirka je knjižnične građe s područja knjižničarstva, informacijskih i srodnih znanosti (muzeologija, arhivistika) namijenjena

knjižničarima, studentima knjižničarstva i drugim stručnjacima iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti, ali i svim ostalim zainteresiranim korisnicima. U okviru zbirke, sustavno se prikuplja domaća i strana stručna literatura s područja knjižničarstva i informacijskih znanosti.

4. 5. Zbirka audiovizualne, multimedijske i elektroničke građe

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ nastoji slijediti razvoj suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija te, pored tradicionalne tiskane građe, važan dio zbirke čine i audiovizualna, multimedijska te elektronička građa. Zbirka se sastoji od audio, video i multimedijalnih sadržaja na CD-ovima i DVD-ovima. Dio zbirke čini popratni materijal uz nabavljene monografske ili serijske publikacije, dok dio zbirke predstavlja samostalnu elektroničku građu. Knjižnica nastoji nabavljati AVE građu koja ima neprolaznu umjetničku i obrazovnu vrijednost te ovisno o procjeni ukusa i interesa korisnika. Sadržaj treba biti aktualan, zanimljiv i maštovit, dobro predstavljen, vrijedan čitanja, slušanja ili gledanja te primjeren korisnicima kojima je namijenjen.

4. 6. Zbirka zvučne knjige

Zbirka se, u obliku dara, nadopunjuje zvučnim knjigama preuzetim od Hrvatske knjižnice za slijepe. Traženi naslovi mogu se nabaviti i kupnjom.

4. 7. Zelena zbirka

Kao zelena knjižnica, prema svom strateškom planu, Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ posebnu pažnju posvećuje i nabavi kvalitetne literature o ekologiji, energetskej održivosti, zaštiti okoliša i srodnim temama. Građa ekološke tematike nabavlja se za središnju knjižnicu i ogranke.

4. 8. Zbirka serijskih publikacija

Zbirka serijskih publikacija važan je dio knjižničkog fonda koji obuhvaća periodičke publikacije (tiskane i elektroničke časopise), novine, godišnjake, revije, službene propise, zbornike. Uvažavajući opća načela nabavne politike i potrebe korisnika prikupljaju se stručni i znanstveni časopisi, popularni časopisi, revije, opći informativni časopisi, tjednici, glasila, magazini i listovi (novine) te slobodno dostupne digitalne serijske publikacije. Fond se sustavno popunjava kupnjom, obveznim primjerkom, otkupom, darovima i zamjenom.

4. 9. Legati

Posebna je vrsta dara legat, odnosno oporučno ostavljena vlastita knjižnica koju pojedinac daruje Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“. Tu se građu treba procijeniti i odlučiti što će knjižnica uvrstiti u vlastiti fond, a što u fond duplikata ili preusmjeriti drugim ustanovama. Kada su posrijedi iznimno ugledne osobe i vrijedne donacije, legati se mogu posebno obraditi i davati na korištenje kao zasebna cjelina — posebna zbirka. Posebnu važnost imaju darovane zbirke koje doprinose očuvanju dijelova kulturne baštine zavičaja, grada, lokalnoga kraja te

proučavanju povijesti njihove kulture. Nekoliko osnovnih smjernica određuje neophodne uvjete ostavljanja legata knjižnici: legat treba biti u skladu s misijom i djelatnošću knjižnice, kao i u skladu s potrebama korisnika ili lokalne zajednice te knjižnica treba osigurati profesionalne uvjete čuvanja i prezentacije legata korisnicima.

Legat može sadržavati i ostavštinu u digitalnom okruženju (od elektroničkih knjiga, neobjavljenih elektroničkih zapisa i dokumenata na osobnim računalima, do informacija pohranjenih na ranijim generacijama računala, AV medija, rukopisnih dokumenata preseljenih na modernu tehnologiju) koja se pohranjuje na knjižničnom poslužitelju.

Pri samome darivanju i ostavljanju legata ustanovi potrebna je pravna i zakonska regulativa, kako bi bilo osigurano neometano korištenje i očuvanje za buduće generacije (autorska prava). Pojednostavljenost prijenosa i uvjeti korištenja uređuju se ugovorom između darovatelja i ustanove. U praksi Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac pojednostavljeno je imenovanje svih ostavština privatnih knjižnica koje posjeduju legata iako, u teoriji, zapravo nisu legati jer ih nisu vlasnici osobno darovali knjižnici.

Vrijedan legat koji Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ posjeduju ostavština je obitelji Mihalić koja je smještena u Mihalićevoj kući književnosti na adresi Gornja Giza 3 i čini posebnu zbirku, Zbirku Mihalić. Zbirka Mihalić podijeljena je u pet podzbirki: osobni dokumenti, rukopisi, knjige i periodika, umjetnine i gramofonske ploče. Popunjavanje zbirke vršit će se naknadnim darivanjem obitelji te otkupom preostalih dijelova privatne knjižnice Slavka Mihalića.

4. 10. Zbirka Domovinskog rata

Zbirka Domovinskog rata posebna je zbirka knjižne i audiovizualne građe koja okuplja svu relevantnu građu o Domovinskom ratu na području Operativne zone Karlovac. Sadrži knjige, časopise i lokalne novine koje su izlazile od 1991. do 1995. godine kao i digitalizirane članke iz domaćeg i stranog tiska koji su izvještavali o ratnim zbivanjima na našem području. Sastoji se od književnosti; poezije, autobiografskih romana te zbornika radova i stručne građe najbrojnije iz područja vojnih poslova i oružanih snaga, ali obuhvaća i stručne knjige iz područja unutarnje politike, religije, školstva, industrije i umjetnosti. Dopunjava se naslovima relevantnima za sadržajnost Zbirke.

4. 11. Zbirka Rara

Zbirku Rara, punim imenom Zbirka rijetkih knjiga i rukopisa, čine stare i rijetke knjige te vrijedni rukopisi domaćih i stranih autora. Kao granica do koje se uvrštavaju knjige u Zbirku uzeta je 1850. godina, tj. godina kada je većinom ručno tiskanje knjiga zamijenjeno strojnim. Iako se ova granica nastoji poštovati, u Zbirku po kriteriju rijetkosti mogu ući i knjige koje su tiskane i nakon 1850. godine. Fond zbirke sastoji se od hrvatskih i stranih starih knjiga, pisanih na nekoliko različitih pisama i jezika. U većoj mjeri zastupljeni su latinski, njemački i hrvatski jezik,

a u manjoj ostali europski jezici. Većinom zastupljena pisma su latinica, gotica i ćirilica. Zbirka se dopunjuje naslovima koji kriterijima udovoljavaju pripadnosti Zbirci.

5. VREDNOVANJE KNJIŽNIČNOG FONDA

Vrednovanje fonda sastavni je dio nabavne politike knjižnice jer tako se procjenjuje usklađenost postojećeg fonda sa zadaćama knjižnice i potrebama korisnika. Uočavanje nedostataka u oblikovanju općeg fonda i pojedinih zbirki služi za donošenje mjera za njihovo otklanjanje i poboljšanje nabave. Vrednovanje fonda vrši se na temelju sadržajnih i brojčanih pokazatelja:

- usporedba pribavljenih naslova s relevantnim izvorima
- usporedba nabave s preporukama Standarda
- zadovoljstvo korisnika
- odnos broja primjeraka i potražnje
- iskoristivost (učestalost korištenja)
- analiza utrošenih sredstava i količina nabavljene građe
- aktualnost i kvaliteta sadržaja.

6. IZLUČIVANJE I OTPIS KNJIŽNIČNE GRAĐE

Obveza je knjižnice redovito pročišćivati svoj fond zbog zastarjelosti građe, smanjenog interesa korisnika, viška primjeraka, fizički oštećene građe i slično. Građa za otpis izlučuje se i otpisuje prema postotcima i kriterijima Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/23).

Kriteriji za otpis su:

- dotrajala građa (fizički oštećena građa)
- uništena (nevraćena, izgubljena i otuđena građa)
- zastarjela građa (zastarjela za pojedina znanstvena područja, neaktualna, za kojom je smanjen interes korisnika).

Popisi otpisane knjižnične građe koja je zastarjela dostavljaju se na uvid nadležnoj Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Otpisana građa, za koju ne postoji pisani zahtjev Nacionalne i sveučilišne knjižnice, može se darovati ili prodati. Otpisom se oslobađa prostor za novu građu i održava ukupna kvaliteta zbirke.

7. IZVORI ZA IZRADU SMJERNICA

- Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, NN 98/19, NN 114/22, 36/24)
- Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (NN 103/21)
- Standard za digitalne knjižnice (NN 103/21)
- Pravilnik o obveznom primjerku (NN 66/20)
- Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/23)
- Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u RH (NN 43/21)
- IFLA-ine smjernice za narodne knjižnice

- IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga u narodnim knjižnicama
- IFLA-in Etički kodeks za knjižničare i druge informacijske djelatnike, 2012.
(<https://cdn.ifla.org/wpcontent/uploads/2019/05/assets/faife/codesofethics/croatiancodeofethicsfull.pdf>)
- Plan razvoja Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ 2026. – 2030.
(<https://gkka.hr/wp-content/uploads/2026/01/Plan-razvoja-GKKA.pdf>)

Ovim se smjernicama potvrđuje da Knjižnica nabavlja građu iz svih područja, bez obzira na vjersku, političku, spolnu ili drugu tematiku. Smjernice nabavne politike preispituju se i prema potrebi ažuriraju, budući da se postavke na kojima se temelje s vremenom mijenjaju.

Smjernice za izgradnju i upravljanje knjižničnim fondom Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ pripremili su djelatnici: Martina Barišić Koprenica, knjižničarka, Sanja Graša, knjižničarka, Jasmina Milovčić, viša knjižničarka, Anita Malkoč Bišćan, viša knjižničarka, i Kristina Čunović, knjižničarska savjetnica.

Potvrdilo Upravno Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ vijeće na 5. sjednici održanoj dana 3. ožujka 2026. godine.

Predsjednica Upravnog vijeća

Marina Marinković